

توزیع کتاب

حلقه‌ی مفقوده‌ی نشر کشور

واقعیت این است که امروزه، حوزه‌ی نشر ما از مشکلات زیادی رنج می‌برد و در پی آن دست اندرکاران این حوزه نیز، از نویسندگان و مؤلفان گرفته تا مخاطبان، از این مشکلات و رنج‌ها بی‌نصیب نیستند. شمارگان پایین کتاب، شبکه‌ی توزیع ناکارآمد، بی‌میلی مخاطبان به مطالعه، سازگار نبودن کتاب‌ها با نیاز مخاطبان و ... همگی از مشکلاتی هستند که هر از چند گاهی از تریبونی مطرح می‌شوند.

در این میان، برخی انگشت اشاره را به سوی مرحله‌ی توزیع کتاب دراز می‌کنند که به اعتقاد بیشتر فعالان حوزه‌ی کتاب، کاری کاملاً اقتصادی است. «ناکارآمدی شبکه‌ی توزیع کتاب»، عبارتی است که بسیار از آن سخن گفته شده است. از دلایل ایجاد و راهکارهای رفع آن هم کم‌نشنیده‌ایم و شاید به همین دلیل هم باشد که این روزها بیشتر زمزمه‌ی روش‌های نوین توزیع و فروش کتاب را می‌شنویم.

در کشور ما که عموماً کتاب‌ها از فضای زیادی برای دیده شدن برخوردار نیستند، برگزاری نمایشگاه‌های گوناگون یکی از راه‌های توزیع کتاب است که معمولاً با هزینه‌های زیادی برای ناشران نیز همراه است. از طرف دیگر،

فروش الکترونیکی کتاب و استفاده از روش های نوین فروش کتاب که موضوع این شماره ی پرونده ی جوانه نیز هست، سال هاست در دنیا در حوزه ی توزیع و گسترش ویتترین کتاب مطرح شده و مدتی است در کشور ما نیز به آن توجه می شود.

در دنیا و به خصوص در کشورهای توسعه یافته، با پیشرفت فناوری ارتباطی، حرکت به سمت الکترونیک شدن خدمات سرعت گرفته است. قطعاً توسعه ی این حوزه در گسترش ویتترین کتاب در جامعه ی ایرانی که از کمبود ویتترین کتاب و نارسایی شبکه ی توزیع کتاب رنج می برد، نقش بسزایی دارد. در این راستا، «شرکت نشر الکترونیک ایران»، در نمایشگاه بین المللی تهران و با همکاری «انتشارات سوره مهر»، در اردیبهشت ۱۳۸۹، دستگاه فروش خودکار کتاب را به نمایش گذاشت که توجه بسیاری را به خود جلب کرد و برخی آن را گامی مؤثر در تسهیل دسترسی مردم به کتاب دانستند. از این رو در این پرونده با یکی از مسئولان این شرکت به گفت و گو نشستیم تا از چند و چون عملکرد این دستگاه، و کاربرد و اجرای آزمایشی آن اطلاعاتی کسب کنیم.

از سوی دیگر، برخی از دست اندرکاران و فعالان حوزه ی کتاب، در حد توان خود دست به خلاقیت ها و تغییراتی در نحوه ی توزیع و فروش کتاب می زنند تا بلکه کاروان خسته ی کتاب را به جایی برسانند و تا حدی خلأ شبکه ی توزیع مناسب کتاب را پر کنند. فروش اینترنتی کتاب در «مؤسسه ی تبیان» و نیز بخش اشتراک کتاب «کانون پرورش فکری کودک و نوجوان» از آن جمله اند که متن مصاحبه با مسئولان آن ها، به همراه متن مصاحبه با چند ناشر دیگر را در این پرونده خواهید خواند.